

Bookabooka Oy
c/o Haaga-Helia, yrityshautomo
Ratapihantie 13
00520 Helsinki

15.4.2009

KEHOITUS LOPETTAA TEKIJÄNOIKEUTTA LOUKKAAVA KIRJANVUOKRAUS

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus TTVK ry (www.antipiracy.fi) edustaa jäsenjärjestöjensä valtuuttamana laajasti oikeudenhaltijoita tekijänoikeudenloukkausasioissa. Kopiosto ry on valtuuttanut TTVK:n hoitamaan puolestaan tekijänoikeusvalvontaa.

Tietoomme on tullut, että Bookabooka-sivusto (www.bookabooka.fi) ylläpitää verkkopalvelua, jossa yksityiset henkilöt voivat tarjota kirjojaan vuokrattavaksi yleisölle. Yleisön saataville saatettu kirjanvuokraustoiminta tapahtuu ilman oikeudenomistajien lupaa.

Yleisön saataville saattaminen

Tekijänoikeuslain 2 § 1 momentin mukaan tekijänoikeus tuottaa, jäljempänä säädetyin rajoituksin, yksinomaisen oikeuden määrätä teoksesta valmistamalla siitä kappaleita ja saattamalla se yleisön saataviin.

Tekijänoikeuslain 2 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaan teos saatetaan yleisön saataviin esimerkiksi, kun sen kappale tarjotaan myytäväksi, vuokrattavaksi tai lainattavaksi taikka sitä muutoin tarjotaan yleisön keskuuteen.

Yleisön saataville saattamisen oikeus on kappaleen valmistamisoikeuden ohella keskeinen arvioitaessa tekijän mahdollisuuksia hyödyntää taloudellisesti luomaansa teosta. Tekijällä on yksinoikeus määrätä kaikista niistä tavoista, joilla hänen luomansa teos voidaan saattaa yleisön käytettäväksi. Myös vuokraaminen ja lainaaminen kuuluvat näihin.

Teoksen käyttämisen katsotaan kohdistuvan yleisöön aina silloin, kun teoksen välittämisen, esittämisen, levittämisen tai näyttämisen kohderyhmää ei ole etukäteen yksilöllisesti määrätty. Jos periaatteessa kuka tahansa voi saada teoksen käyttöönsä, kysymyksessä on yleisö ja yleisölle suunnattu teoksen käyttäminen. Internetissä tapahtuva teosten välittäminen on aina yleisölle suuntautuvaa toimintaa.

Yleisölle vuokraaminen Boobabooka –palvelussa

Bookabookan verkkosivustoilla todetaan tekijänoikeuksista seuraavaa:

”Bookabookassa tapahtuva yksityishenkilöiden välinen lainaus- ja vuokraustoiminta on tekijänoikeuslain mukaan lähtökohtaisesti sallittua, jos se ei ole määrältään merkittävää. Opetustoimintaa palveleva lainaaminen on sallittua eikä siitä tarvitse maksaa tekijänoikeuskorvauksia.”

Lisäksi BookaBookan blogissa (<http://www.vuokrasinkirjan.bookabooka.fi>) on lainaus Kopioston lakimiehelle esitetystä kysymyksestä ja siihen annetusta vastauksesta:

”Jos annan omistamani kirjan lainaksi naapurilleni ja hän maksaa minulle kirjasta vuokraa, niin onko se ok?” Kopioston lakimies vastasi, että on ok.”

Kirjan vuokraaminen naapurille on kahden yksityishenkilön välinen toimi. Niin vuokralle tarjoaminen kuin itse vuokraaminen tapahtuu yksityisessä suljetussa piirissä. Lähtökohtaisesti tämä onkin sallittua.

Bookabookan kautta internetissä tapahtuva yksityisten henkilöiden harjoittama vuokraustoiminta on kuitenkin teosten vuokraamista yleisölle ja edellyttää asianmukaisia lupia teosten oikeudenhaltijoilta. Teoksia tarjotaan internetissä rajoittamattoman piirin saataville. Bookabookan tapauksessa oikeudenhaltijoiden suostumukset tulisi hankkia ainakin teosten kustantajilta, kirjailijoilta ja kirjoissa olevien valokuvien ja kuvien oikeudenomistajilta sekä kääntäjiltä.

Tekijänoikeudellisen kokonaisarvion kannalta sillä ei ole merkitystä, että yksittäinen vuokraustapahtuma suoritetaan kahden yksityishenkilön välillä, koska teos on saatettu nimenomaan yleisön eikä pienen rajatun piirin saataviin.

Rikoslain 49 § 1 § mukaan se, joka ansiotarkoituksessa ja siten, että teko on omiaan aiheuttamaan huomattavaa haittaa tai vahinkoa loukatun oikeuden haltijalle, loukkaa toisen oikeutta kirjalliseen teokseen, voidaan tuomita tekijänoikeusrikoksesta vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Rikosoikeudellinen vastuu voi koskea sekä palvelun ylläpitäjää että yksittäisiä teosten vuokralle tarjoajia.

Teosten lainvastaisesta käytöstä seuraa aina myös velvollisuus suorittaa kohtuullista hyvitystä oikeudenhaltijoille.

Toimenpidepyyntö

Pyydämme palvelun ylläpitoa ystävällisesti poistamaan välittömästi ja viimeistään 24.4.2009 mennessä kaikki kirjanvuokraukseen liittyvät linkit ja palvelut. Pyydämme myös poistamaan sivustoilta vuokrasopimusmallit sekä tarkistamaan sivustolla annettua tekijänoikeudellista ohjeistusta.

Vastaamme mielellämme mahdollisiin lisäkysymyksiin.

Ystävällisin terveisin,

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry

Antti Kotilainen
toiminnanjohtaja
puh. 09 6803 4049